ڕۆژنامەیەکی عەرەبی لەبارەی کاریگەری پیاوە ئاینیەکان لە کوردستان وتارێکی بڵاوکردەوە

ڕۆژنامەی عەرەبی لەندەنی لەبارەی دۆخی پیاوانی ئایینی لە هەرێمی کوردستان وتارێکی بڵاوکردەوە و تێیدا هاتووە، "سەرۆکی هەرێمی کوردستانی، نێچیرڤان بارزانی داوای باشترکردنی بارودۆخی پیاوان و زانایانی ئایینی کرد و مافەکانیان بپارێزرێت، لە کاتێکدا هەرێم بە قەیرانی کۆمەڵایەتیدا تێدەپەڕێت و ئایینییەکان بە دەسەڵاتی خۆیان بەسەر کۆمەڵگادا دەتوانن کۆمەڵگا کۆنترۆڵ بکەن و ڕێگری بکەن لەوەی ببێتە تەقینەوەیەکی گشتی هاوشێوەی ئەوەی ناوچە کوردییەکانی عێراق لە سەردەمەکانی پێشوودا بینیویانە"، هاتووەش کە نێچیرڤان بارزانی پیرۆزبایی لە سەرۆک و ئەندامانی نووسینگەی جێبەجێکار و هەموو ئەندامانی یەکێتیی زانایانی ئایینی ئیسلامی کوردستان کرد بەبۆنەی پەنجا و سێیەمین ساڵیادی دامەزراندنی یەکێتی یەکەیان، هەروەها ستایشی ڕۆڵ و خەباتی یەکێتی زانایانی ئیسلامی کرد لە ڕۆژانی شۆڕش و ڕووبەڕووبوونەوەی نادادپەروەری بوون و کاریگەریان لە ئێستای کۆمەڵگای کوردیدا.

لە تەواوی وتاری ڕۆژنامەکەدا ڕوونکراوەتەوە، کە "ئیسلامییەکان بوونی بەرچاویان هەیە لە ناوچەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان بە سەرۆکایەتی مەسعود بارزانی و بنکەکەی لە هەولێر، بە پێچەوانەی ناوچەکانی ڕکابەری نەریتییەکەی یەکێتی نیشتمانی کوردستان کە لەلایەن میراتگری جەلال تاڵەبانییەوە

سەرکردایەتی دەکرێت و بنکەکەی لە سلێمانییە، کە ناوەندی عەلمانییەکانە".

هاتووەش، کە یەکێتی زانایانی ئایینی ئیسلامی لە هەرێمی کوردستانی عێراق لەلایەن پیاو ئایینی سوننە، عەبدوڵا وەیسی سەرۆکایەتی دەکرێت، کە نزیکە لە دەسەڵات لە ناوچەکەدا و پێگەیەکی سیاسیی هەیە کە زۆر لەگەڵ سەرکردایەتییەکەی لە بنەماڵەی بارزانیدا دەگونجێت، جەخت کراوە، کە کاتێک ئەو سەرکردایەتییە سوور بوو لەسەر ڕێکخستنی ڕیفراندۆمێک بۆ سەربەخۆیی هەرێم لە ساڵی 2017، ئەو ئایینییەی کە لە سەرەوە ئاماژەی پێکراوە داپۆشینی ڕەوای ئەو هەنگاوەی پێشکەش کرد، کە لە عێراق و ئێران و تورکیا ڕووبەڕووی بوونەوە، کە هەرسێکیان پەیوەندیان بە کێشەی کوردەوە هەیە، هەروەک لەو کاتەدا پێی وابوو کە خودا مافی دیاریکردنی چارەنووسی هەموو گەلانی زەوی مسۆگەر کردووە و بۆ ئاشتی بژین، ئەم ناسنامەیە لەلایەن خوداوە هەڵبژێردراوە بە ویستی ئازادی خۆی بۆ هەر نەتەوەیەک، وتیشی: ئەندامانی یەکێتییەکەی هیچ هەوڵێکیان نەداوە بۆ گەیشتن بە دامەزراوە ئایینییە بەناوبانگ و کاریگەرەکان لە جیهانی ئیسلامیدا و ڕوانگەی گەلی کورد و ئامانجیان لە ئەنجامدانی ڕیفراندۆمی سەربەخۆیی ڕوون کردەوە، هەروەها لەم ماوە سەختەی ئێستادا کە هەرێمی کوردستانی عێراق تێیدا تێدەپەڕێت بەهۆی ناکۆکییە داراییەکانی لەگەڵ حکومەتی فیدراڵ و ئەو کێشە داراییانەی ڕووبەڕووی بۆتەوە بەهۆی توندیی بەغدا لە توانایدا بۆ دابەشکردنی بودجەی فیدراڵی و پێدانی موچەی فەرمانبەرانی، ڕۆژنامەکە جەختی کردەوەش، کە یەکێتیی زانایانی ئایینی هەرێمی کوردستان بە هەماهەنگی لەگەڵ هێزە ئیسلامییە تا ڕادەیەک بەناوبانگەکانی دیکە لە پارێزگاکانی دهۆک و هەولێر دەتوانێت ئاستی گرژییە گشتییەکان کەم بکاتەوە کە بەهۆی بارودۆخی کۆمەڵایەتی دانیشتوانی هەرێم دروست بووە و ڕێگەری لەوە دەکات ببێتە تەقینەوەیەکی گشتگیر و هاوشێوەی ئەوەی لە چەند ساڵی ڕابردوودا ڕوویدا کاتێک هەزاران دانیشتوانی شارە گەورەکانی کورد بە تایبەتی شاری سلێمانی هاتنە دەرەوە بۆ خۆپیشاندان دژی بارودۆخی ئابووری و کۆمەڵایەتی و نەدانی موچە.

لە تەواوی ڕاپۆرتەکەی ڕۆژنامەی عەرەبی لەندەنی تیشک خراوەتە سەر ئەو زەحمەتە داراییەی لە ئەنجامی ناکۆکییەکان لەگەڵ بەغدا دروست بووە کە نیگەرانییەکی گەورەی لەنێو سەرکردایەتی هەرێمی کوردستان دروستکردووە، کە سەرۆکی حکومەتی کاربەڕێکەری هەرێمی کوردستان لە نامەیەکدا بۆ جۆ بایدن سەرۆکی ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکا هۆشداری دەدات لە مەترسی داڕمانی هەرێم ئەگەر قەیرانەکە لەگەڵ حکومەتی عێراق بەردەوام بێت.

لێکۆڵینەوەیەک کە لەلایەن گۆقاری فۆرین پۆلیسی ئەمریکی بڵاوکراوەتەوە، هۆشداری دەدات لە مەترسییەکانی بەردەوامی ناکۆکییە نەوتییەکانی نێوان عێراق و تورکیا و ئەگەری ئەوەی کە کاریگەرییەکانی ببێتە هۆی شەڕی ناوخۆ لە هەرێمی کوردستان کە لە سەرانسەری وڵاتەکەدا درێژەی دەبێت.

لە ڕاپۆرتەکەدا هاتووە، کە ناکۆکی نەوت یەکێکە لە لایەنەکانی ئەو قەیرانەی کە ڕووبەڕووی هەرێم

بووەتەوە دوای ئەوەی تورکیای دراوسێ لێشاوی نەوتی لە هێڵی کەرکوک-بەندەری جەیهان ڕاگرت کە لە ڕێگەیەوە کوردانی هەرێمی کوردستان نەوتیان هەناردە دەکرد و داهاتیان لە دەرەوەی دەسەڵاتی کۆمپانیای عێراقی وەرگرت کە بەرپرسیارە لە هەناردەکردن، بەغدا بەم دواییانە بڕیاریدا ئەو پارەیە بنەڕەت کە بۆ دابینکردنی مووچەی فەرمانبەرانی هەرێم دیاریکراوە، بەڵام ئەمە تەنها ئاسوودەییەکی ئاساییە بۆ قەیرانێکی قووڵتری دارایی و ئابووری لە کوردستانی عێراقدا.

سەرۆکی هەرێمی کوردستان، نێچیرڤان بارزانی لە بەیاننامەیەکدا کە ڕۆژی پێنجشەممەی ڕابردوو (21ـی ئەیلولی 2023) بڵاوکرایەوە ڕایگەیاند، "پیاوانی ئایینی و زانایان ڕۆڵێکی کاریگەریان هەیە لە پتەوکردنی ڕۆحی هاوئاهەنگی و لێبوردەیی و پێکەوەژیانی ئاشتییانە لە ڕووبەڕووبوونەوەی قسەی کینەیی و تیرۆر و توندڕەوی و پاراستنی بەها جوانەکانی کۆمەڵگای کوردی و بەم شێوەیە ئەرکێکی پیرۆز ئەنجام دەدەن لە گەیاندنی پەیامی چاکسازی و مامناوەندی و نیشتمانپەروەری"، هەروەها هاتووەش، کە" لەبەر ئەوەیە ئەمە پشتیوانییان لێدەکەین وەک هەمیشە کردوومانە، جەخت دەکەینەوە لەسەر پاراستنی مافەکانیان و باشترکردنی بارودۆخی ژیانیان".

سەرەڕای کەمبوونەوەی دەنگەکانیان لە خولی هەڵبژاردنەکانی ئەم دواییەدا بەهۆی دابەشبوونیان، پێکهێنانی حیزبە ئیسلامییەکان کە دابەش بوون بەسەر یەکگرتووی ئیسلامی و کۆمەڵەی ئیسلامی و بزووتنەوەی ئیسلامی هێشتا لە هەرێمی کوردستاندا چالاکن و هەوڵ دەدەن کێبڕکێ لەگەڵ دوو حیزبی دەسەڵاتدار بکەن، یەکێتیی و پارتی لە کاتێکدا پارتی دیموکراتی کوردستان بەردەوام کاردەکات بۆ ڕاکێشانی خەڵکی ئیسلامی بۆ دەنگدان بە حیزبەکەیان، وەک ئەوەی ڕۆژنامەکە باسی لێکرد، جەختیشی کردەوە، کە بە بەراورد لەگەڵ دوو حیزبی سەرەکی، ئەم حیزبانە سوودیان هەیە لەوەی بچنە ناو پێکهاتە کۆمەڵایەتییەکانەوە وەک ڕێکخراوە خێرخوازییەکان، هەتیوخانەکان، مزگەوتەکان، نەخۆشخانە و ئەوانی تر، کە وایان لێدەکات ڕۆڵێکی کاریگەریان هەبێت لە شەقامەکاندا بەبێ گوێدانە قەبارەی هەڵبژاردنیان.

دەسەڵاتی هەرێم ناتوانێت مسۆگەری هەڵوێستی ئەم حیزبانە بکات، کە هەندێک جار دوودڵ نەبوون لە جوڵاندنی شەقامەکان، بەڵام ئەو کەسانەی کە نزیکن لە دەسەڵات و ڕێکخراوەکان کە لەلایەن یەکێتی زانایانەوە سەرکردایەتی دەکرێت، نوێنەرایەتی کێشێک دەکەن کە هاوسەنگی لەگەڵ کێشی حیزبە ئیسلامییەکان دەکات و دەسەڵاتەکانیان لەسەر شەقامەکان کەم دەکاتەوە.